

Γράφει ο **Κώστας Παπαδάκης**

Τρεις είναι οι κύριοι παράγοντες, στους οποίους οφείλεται η απαράδεκτη δικαστική απόφαση για τη δολοφονία Γρηγορόπουλου:

1) **Το νέο πολιτικό κλίμα** που επικρατεί μετά την ανάληψη της κυβέρνησης από την αυτοδύναμη Ν.Δ.

Θεοποίηση της ασφάλειας και του αστυνομικού κράτους, φιλολογία περί άβατων, πρόθεση κατάργησης του πανεπιστημιακού ασύλου, υπερσυσσώρευση αρμοδιοτήτων στο σχετικό υπουργείο και ανάθεσή του στον βραβευμένο από το FBI αγαπημένο των αμερικανών Υπουργό της καταστολής.

Σε ένα τέτοιο κλίμα η άσκηση της αστυνομικής βίας είναι όχι απλά θεμιτή, αλλά επιθυμητή, ενώ η ανοχή σε αστυνομικές δολοφονίες πολύ μεγαλύτερη και η απαξία πολύ μικρότερη.

2) **Ο νέος Ποινικός Κώδικας που ισχύει από 1/7/2019:**

Το περίεργο και αμφίσημο αυτό νομοθέτημα, που με το ένα χέρι ανοίγει την πόρτα εισόδου των φυλακών για πλημμελήματα και με το άλλο ανοίγει την πόρτα εξόδου τους για κακουργήματα:

Αφενός υποβιβάζει την ποινική απαξία της ανθρωποκτονίας από πρόθεση αφού επιτρέπει στο δικαστήριο να τιμωρεί την πράξη αυτή όταν τελείται **χωρίς την συνδρομή ελαφρυντικών** περιστάσεων όχι αποκλειστικά με ισόβια κάθειρξη, όπως προέβλεπε ο προηγούμενος Π.Κ (άρθρο 299), αλλά εναλλακτικά με **ισόβια η πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών** (δηλαδή 10 έως 15 έτη – άρθρο 299 παρ. 1 Π.Κ.) η ακόμα και με κάθειρξη από 5 έως 15 έτη όταν τελέστηκε σε βρασμό ψυχικής ορμής (άρθρο 299 παρ. 2 Π.Κ.).

Οι ποινές αυτές μπορούν να μειωθούν κατά περίπτωση μέχρι τα πέντε η ακόμα και τα δύο χρόνια όταν κριθεί ότι συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις (άρθρο 83 Π.Κ.).

Αφετέρου μεταβάλλει προς το ευνοϊκότερο τις προϋποθέσεις για την κατάγνωση της ελαφρυντικής περίπτωσης του “πρότερου έντιμου βίου”.

Στη θέση της διατύπωσης του άρθρου 84 του προηγούμενου Π.Κ. “ο υπαίτιος έζησε έως τον χρόνο που έγινε το έγκλημα **έντιμη, ατομική, οικογενειακή, επαγγελματική και γενικά κοινωνική ζωή**”, τέθηκε η διατύπωση “ο υπαίτιος **έζησε σύννομα** έως τον χρόνο που έγινε το έγκλημα, *περίσταση που δεν αποκλείεται από μόνη την προηγούμενη καταδίκη του για ελαφρό πλημμέλημα*”.

Η διατύπωση “έζησε σύννομα” είναι στενότερη από την προηγούμενη και προστατεύει τον κατηγορούμενο από αυθαίρετες αυστηρές δικαστικές ερμηνείες που αναπτύσσονται στο έδαφος της αοριστίας των προηγούμενων εννοιών. Ορθώς κατά τη γνώμη μου θεσπίστηκε σε ένα νομολογιακό περιβάλλον που τελευταία αρνιόταν επίμονα το λευκό ποινικό μητρώο ως μονή απόδειξη πρότερου έντιμου βίου και αξίωνε θετικά πραγματικά περιστατικά για την κατάγνωση του σχετικού ελαφρυντικού.

Μόνο που για έναν δημόσιο λειτουργό, όπως είναι και ο αστυνομικός, η προηγούμενη σύννομη ζωή δεν μπορεί να αποτελεί στοιχείο επιβράβευσης. Αποτελεί αυτονόητη και αναγκαία προϋπόθεση της ιδιότητας του και αναπόσπαστο στοιχείο της λειτουργίας του:

Ενας καταδικασμένος για κακούργημα η και για βαρύ πλημμέλημα δεν θα μπορούσε να διορισθεί, ούτε να παραμείνει στο δημόσιο. Ο δε θεσμικός του ρόλος δεν είναι άλλος παρά (υποτίθεται τουλάχιστον) η εφαρμογή της νομιμότητας, όχι φυσικά μόνο για τους άλλους. Είναι λοιπόν δυνατό ο νομοθέτης, που εύλογα έχει τόσο μεγάλες αξιώσεις από έναν δημόσιο λειτουργό, του χαρίζει τόσο εύκολα τη μισή ποινή επειδή απλά κάνει τη δουλειά του μέχρι τη στιγμή του εγκλήματος;

Προφανώς οι ερμηνευτικές αυτές σκέψεις, που κάθε άλλο παρά θα μπορούσαν να αποκλεισθούν, οδήγησαν την υπεράσπιση του βασικού κατηγορουμένου στη επιλογή να μην αρκασθεί στην διεκδίκηση αυτού του ελαφρυντικού, αλλά να ζητήσει και τα πέντε ελαφρυντικά που προβλέπει η σχετική διάταξη Π.Κ. 84). μέχρι και αυτό της ανάρμοστης συμπεριφοράς του θύματος, ρισκάροντας την προκλητικότητά του.

Γεγονός είναι πάντως ότι ο συνδυασμός των δύο παραπάνω διατάξεων, σε σύζευξη με το πολιτικό κλίμα, διαμόρφωσαν μία δυναμική ανοχής των αστυνομικών δολοφονιών.

Το διέβλεψε ορθά από καιρό όπως φαίνεται η υπεράσπιση του κατηγορουμένου και προσπάθησε με κάθε τρόπο να φέρει τον χρόνο της έκδοσης της απόφασης του δικαστηρίου στη συγκυρία ισχύος και των δύο συνθηκών. Και πέτυχε διάνε!

3) Η εγκατάλειψη της δίκης από την κοινωνία:

Ο μόνος παράγοντας που θα μπορούσε να ανατρέψει τους δύο προηγούμενους θα ήταν μία διαρκής λαϊκή κινητοποίηση που να μεταφέρει καθημερινά στη δίκη την κοινωνική κατακραυγή, που πριν έντεκα χρόνια οδήγησε στη μεγαλύτερη μεταπολιτευτική εξέγερση και να απαγορεύει κάθε σκέψη να πέσουν οι δολοφόνοι στα μαλακά.

Δυστυχώς η δίκη εγκαταλείφθηκε, υποβαθμίστηκε, εξορίστηκε, έμεινε χωρίς δημοσιότητα και χάθηκε μέσα στις αλλεπάλληλες αναβολές και διακοπές, που ήταν φανερό ότι οδηγούσαν σε όσα ακολούθησαν. Η παρουσία μερικών νεολαίων της Λαμίας και η σπουδαία προσπάθεια των άξιων συνηγόρων πολιτικής αγωγής δεν ήσαν αρκετά για να αντιστρέψουν τη ροή των πραγμάτων. Ας είναι αυτό **προειδοποίηση για δίκες άλλων δολοφόνων που εκκρεμούν** και ας μην ξεχνάμε την πρόσφατη σχετικά και κατά παράβαση της πάγιας νομολογίας μείωση της ποινής των δολοφόνων του Σαχτζάτ Λουκμάν.

Μακάρι η αναίρεση που θα επιδιώξουν οι συνήγοροι πολιτικής αγωγής να ευδοκιμήσει. Αλλά δεν αρκεί.

Χρέος μας είναι να αγωνισθούμε για την αναίρεση όλων των παραγόντων που, όπως ορθά δήλωσε η μία εξ αυτών, “η απόφαση του δικαστηρίου οπλίζει το χέρι του κάθε επόμενου Κορκονέα”.

Αθήνα, 29/7/2019